

8.95x21.44	1	6	עמוד	1	הארץ - כותרת	25/08/2015	49374341-5
מכון ישראלי לדמוקרטיה - 81590							

מחקר: ערבים מתקשים למצוא עבודה שתהלו את השכלתם

לפי המחקר, לערבים סיכויים גדולים יותר להתקבל למשרה שהשכלתם גבוהה מהדרוש לה

אור קשתי

עבודה. מנגד, במצב של השכלת יתר האדם התקשה למצוא תעסוקה המתאימה להשכלתו, ועל כן נאלץ להסתפק בתעסוקה הדורשת לרוב רמת השכלה נמוכה משלו. עוד עולה מהמחקר כי במצב שבו השכלת העובד נמוכה מהמקובל במקום העבודה, ערבי ישראל המועסק באותה תעסוקה כמו העובד היהודי ישתכר כ-12% פחות. גם במקרה ההפוך, שבו שני המועסקים באותה תעסוקה הם בעלי השכלה גבוהה מהמקובל במקום העבודה (השכלת יתר), העובד הערבי ישתכר פחות מעמיתו היהודי. כך, מהנדס ערבי המועסק כהנדסאי ישתכר כ-15% פחות על הכשרתו הערבת, מיהודי במצב זהה.

סיכוייו של אזרח ישראלי יהודי להתקבל לעבודה, כאשר השכלתו נמוכה מהדרוש למשרה, גבוהים פי ארבעה משל אזרח ישראלי ערבי. לעומת זאת, סיכוייו של ערבי ישראלי לזכות במשרה שהשכלתו גבוהה מהדרוש לה גדולים בכ-25% מאלה של יהודי – כך עולה ממחקר שהשלים לאחרונה המכון הישראלי לדמוקרטיה. לדברי ד"ר סאמי מיעארי, עמית מחקר במכון ואחד מעורכי המחקר, הממצאים "מצביעים על כך שערבים מועסקים יותר בעבודות שאינן תואמות את השכלתם". מחקרים קודמים בדקו את המנגונים שמאחורי האי-שוויון בהכנסות בין ערבים ליהודים, כמו פערי השכלה, שיעורי אבטלה או השתתפות בשוק העבודה. המחקר החדש, המתבסס על סקרי כוח אדם וסקרי הכנסות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס) שהקיפו כמעט 90 אלף משקי בית, ביקש להתמקד בחוסר ההתאמה שבין השכלה לבין תעסוקה ובהשפעה שלו על פערי השכר בין קבוצות חברתיות שונות בישראל. שני המונחים הבסיסיים במחקר הם "השכלת חסר" – מצב שבו לאדם דרגת השכלה נמוכה מזו הדרושה למשרה שהוא מועסק בה, ו"השכלת יתר" – מצב שבו לעובד השכלה גבוהה מזו הנדרשת במקצוע שלו. לדברי ד"ר מיעארי, השכלת חסר נחשבת לרוב למצב חיובי, כיוון שמשמעותה היא שאדם הצליח להתקדם בסולם החברתי, יחסית להשכלה שרכש, ועוד בשלב מאוחר יותר – במעבר שבין רכישת השכלה למציאת

אחד מעורכי המחקר, ד"ר מיעארי: "יותר ויותר ערבים יוצאים ללמוד, אך נתקלים בחומה"

"הנתונים מצביעים על כשל בשילוב ערבים בשוק התעסוקה", אומר מיעארי, "יותר ויותר אזרחים ערבים יוצאים ללמוד מקצועות ותארים אקדמיים, אך נתקלים בחומה כאשר הם מנסים להתקבל לעבודה ראויה". למחקר מצורפות המלצות לממשלה ובהן מתן תמריצים למעסיקים, קידום תעסוקה ביישובים הערבים והשקעה במערכת החינוך שגם כך סובלת מפערים תקציביים ואיכותיים גדולים לעומת המערכת היהודית. זאת, כדי ליצור תשתית שתאפשר את קליטתם של האזרחים הערבים בתעסוקה ההולמת את השכלתם.